

การศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดีที่ยั่งยืน
ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบว่านักเรียนที่เข้าร่วม และไม่ได้เข้าร่วมโครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ ว่ามีจิตลักษณะ และพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี แตกต่างกันหรือไม่ และเป็นเพราะเหตุใด
2. เพื่อศึกษาว่านักเรียนที่มีจิตลักษณะเดิมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดีต่างกันมากน้อยเพียงใด
3. เพื่อศึกษาว่านักเรียนที่อยู่ในสถานการณ์แวดล้อมต่างกัน มีพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดีต่างกันมากน้อยเพียงใด
4. เพื่อศึกษาลักษณะสถานการณ์กับจิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ต่างๆ เกี่ยวข้องกับการมีพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดีของนักเรียนอย่างไร

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 240 คน จากโรงเรียนในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ อย่างน้อย 3 ปี 2 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณอีก 2 โรงเรียน ที่มีความใกล้เคียงกับโรงเรียนในโครงการดังกล่าว ทั้งด้านสถานที่ ประเภท ขนาดของโรงเรียน และภูมิหลังของนักเรียน

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบวัดประเมินค่าโดยแบ่งกลุ่มตัวแปรเป็น 5 ประเภท คือ กลุ่มพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี กลุ่มจิตลักษณะเดิม กลุ่มลักษณะสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะทางชีวสังคมของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ฐานะครอบครัว และผลการเรียน ซึ่งเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อยในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง และการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป็นรายคู่ด้วยวิธีการเซฟเฟ การวิเคราะห์ทางสถิติทั้งหมดกระทำในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยที่แบ่งโดยลักษณะทางชีวสังคมของนักเรียน เพื่อให้ผลชัดเจนที่สุด

ผลการศึกษา พบว่า

1. นักเรียนที่เข้าร่วม โครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี พฤติกรรมการรักษาความสะอาดบ้านเรือนและชุมชน มากกว่านักเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการอย่างชัดเจน และพบผลผู้ที่เข้าร่วมโครงการไม่ได้มีพฤติกรรมทางด้านยาเสพติดมากกว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมโครงการ

2. นักเรียนที่จิตลักษณะ ใน 2 ด้าน คือ สุขภาพจิตดี และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคนสูง เป็นผู้มีพฤติกรรมทางด้านยาเสพติดมากโดยพบในกลุ่มย่อยเพียง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง และกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะครอบครัวต่ำ ซึ่งพบผลเพียงกลุ่มเดียว คือ กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง

3. ปัจจัยทางจิตลักษณะร่วมกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี ในด้านการรักษาความสะอาดบ้านเรือน และชุมชน ได้ 20.3% ในกลุ่มรวมโดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน และสุขภาพจิตดี และพบผลในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง และกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะครอบครัวสูง เช่นเดียวกัน และสามารถทำนายกลุ่มย่อย พบว่า ในกลุ่มนักเรียนชาย ทำนายได้สูงสุดถึง 31.3% โดยตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน และยังสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี ในด้านการด้านยาเสพติด ได้ 33.3% โดยมีตัวทำนาย คือ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน ซึ่งพบโดยรวมว่าการทำนายจิตลักษณะสามารถทำนายได้มากกว่าจิตลักษณะตามสถานการณ์ เพียงด้านใดด้านหนึ่ง โดยพบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำ และกลุ่มที่มีฐานะครอบครัวต่ำ

4. ปัจจัยทางจิตลักษณะร่วมกับสถานการณ์แวดล้อม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดีในด้านการรักษาความสะอาดบ้านเรือนและชุมชน ได้ 24.6% และพบในกลุ่มย่อยของกลุ่มนักเรียนหญิง และกลุ่มที่มีฐานะครอบครัวสูง สามารถทำนายพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของบ้านเรือนและชุมชนมากกว่าการใช้ตัวทำนายเพียงชุดใดชุดหนึ่ง และพบในกลุ่มรวมสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมทางด้านยาเสพติด ได้ 34.4% และพบในกลุ่มย่อยของ กลุ่มที่มีผลการเรียนสูง และกลุ่มที่มีฐานะครอบครัวสูง สามารถทำนายพฤติกรรมด้านยาเสพติดมากกว่าการใช้ตัวทำนายเพียงชุดใดชุดหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การเข้าร่วมโครงการสามารถเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี แต่ทั้งนี้การจัดรูปแบบการเข้าร่วมโครงการต้องเน้นการปฏิบัติ และการทำกิจกรรมให้เพิ่มขึ้น

2. พฤติกรรมการเป็นพลเมืองดีจะสูงขึ้นได้นั้น บุคคลรอบข้างทั้งครอบครัว และโรงเรียน ต้องร่วมเสริมสร้างพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี หากสถาบันดังกล่าวทำงานได้อย่างเหมาะสมกับบทบาทแล้ว พฤติกรรมการเป็นพลเมืองดีย่อมสูงขึ้นตามไปด้วย

3. ควรมีการพัฒนา และเสริมสร้างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองของนักเรียนให้สูงขึ้น และสามารถคาดการณ์ถึงปัญหา การคาดคะเนผลกระทบต่างๆที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนรู้จักควบคุมการกระทำของตนเองในอนาคต

The four objectives of the study were as follows :

1. to compare the participants and the non-participants in the Khon Dee Sri Suphan Youth Project in terms of their psychological traits and decent citizen behavior to find out whether both groups are different in these aspects or not and why;

2. to find out the degree of different in decent citizen behavior of school students with different psychological traits;

3. to reveal the degree of different in decent citizen behavior between the participants and the non-participants.

4. to study how participation in the project, psychological traits before joining the project and psychological traits based on the situation were related to their decent citizen behavior.

The data were collected from 240 junior high school students (grade 11) from two schools in Suphanburi Province that had participated in the Khon Dee Sri Suphan Youth Project for at least 3 years and from another two schools that did not participate in the project. The latter had similar characteristics to the former in terms of physical environment, type, size and student background.

The data in this correlational comparative study were collected by using a questionnaire, which included a measurement scale for different variables. The variables were classified into 5 types : decent citizen behaviors, psychological traits before joining the project, psychological traits based on the situation, and the bio-social or background data of the students, i.e., sex, age, economic status of the family, and the student's Grade Point Average (GPA). The statistics for data analysis were three-way

Analysis of Variance, Multiple Regression Analysis, and Scheffe'. The sample students were divided into subgroups based on their bio-social data in order to find out which variables could predict their decent citizen behavior.

The findings were summarized below.

1. The school students participating in the Khon Dee Sri Suphan Youth Project were found to have a more positive attitude toward decent citizen behavior in terms of household and community cleaning behavior than their counterparts. However, both the participants and the non-participants had a positive attitude toward anti-drug behavior.

2. The school students who had good mental health and high future-oriented self-control were found to have more active anti-drug behavior. This was found in two subgroups : a student group with a high GPA and a student group from a low-income family. Of the two sub-groups, Scheffe' showed that this was the case for only students with a high GPA.

3. The overall psychological traits, combined with the psychological traits based on the situation could predict in the whole group of sample decent citizen behavior in terms of household and community cleaning at 20.3% correct.

The crucial predictors were future-oriented self-control and good mental health. These predictors could be used for the students with a high GPA and the students from a high-income family. Moreover, in a male students subgroup, The future-oriented self-control could predict their decent citizen behavior at 31.3% correct. This predictors, combined with the attitude toward decent citizen behavior, could also predict their decent citizen behavior in terms of anti-drug at the 33.3% correct.

In fact, the overall psychological trait was a better predictor of decent citizen behavior than the situation psychological trait variables for the whole group and the three subgroup : female students, students with a low GPA and students from a low-income family.

4. The overall psychological trait, coupled with the psychological traits based on the situation variables could predict decent citizen behavior in terms of household and community cleaning at the 24.6% correct in the subgroup of female students and that of students from a high-income family. Both of them together made a more accurate prediction at the 34.4% correct about anti-drug behavior than one of them apart in the

whole sample group and in the subgroup of students with a high GPA and that of students from a high-income family.

Recommendations

1. The results of the study revealed that participation in the Khon Dee Sri Suphan Youth Project could create a good attitude toward decent citizen behavior. However, the project must focus on more activities and practice.

2. The family and the school must cooperate in building decent citizen behavior among youths. If both institutions play their proper roles, more of such behavior will result.

3. School students' future-oriented self-control should be developed so that the students could predict problems and their future impacts, thus enabling them to control their current actions.